

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Kerttula, Tero

Title: Digitaalinen viestintä on monimuotoista

Year: 2015

Version: Published version

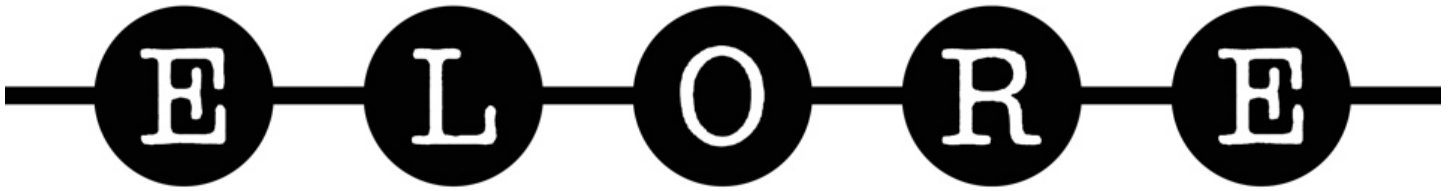
Copyright: © Kirjoittaja & Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura, 2015

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Kerttula, T. (2015). Digitaalinen viestintä on monimuotoista. *Elore*, 22(1).
<http://www.elore.fi/digitaalinen-viestinta-on-monimuotoista/>

UUSIN NUMERO

LEHTIARKISTO

KIRJOITTAJAOHJEET

TOIMITUS 2018

ELORE

CFP

LATAA LENNÄKKI!

DIGITAALINEN VIESTINTÄ ON MONIMUOTOISTA

Helasvuo, Marja-Liisa, Johansson, Marjut & Tanskanen, *San Kieli verkossa. Näkökulmia digitaaliseen vuorovaikutukseen* Kirjallisuuden Seura. 219 sivua.

Tero Kerttula

Ihmisten välinen viestintä on modernissa maailmassa painottunut yhä enemmän tapahtuvaan vuorovaikutukseen. Matkapuhelimet, blogit ja verkkokeskustelut ovat päivittäistä viestintää. Tästä syystä digitaaliseen kieleen pureutuminen ja sen tut Helasvuon, Marjut Johanssonin ja Sanna-Kaisa Tanskanen toimittama artikkeliko *digitaaliseen vuorovaikutukseen* (2014) pyrkii tarkastelemaan näiden viestintäpuhe, myöskään digitaalinen vuorovaikutus ei ole arvovapaata tai tunteetonta.

Kirjan kuudessa artikkelissa lähestytään digitaalista vuorovaikutusta erityisesti kielentutkimuksen näkökulmasta näkökulmavaihteita myös muilta kulttuurin tutkimuksen kentiltä. Kirjan artikkelit käsittelevät aiheitaan pääsääntöisesti avulla. Artikkelit käsittelevät muun muassa tekstiviestikeskustelujen, keskustelupalstojen sekä eräänlaisten internetin radiolähetysten eli podcastien kieltä. Aihepiirien laajuuden ansiosta kokonaisuus esittelee digitaalisen viestinnän pelkäämään esimerkkien ja niitä seuraavien analyysien kautta lukija saa hyvän kuvan erilaisten viestintämenetelmien

Kirjan kohdeyleisönä ovat digitaalisen viestinnän opiskelijat, tutkijat sekä muuten aihepiiriin parissa työskentelevät. On hyvä, että kirjan johdantokappaleessa käydään digitaalisen kielentutkimuksen historiaa läpi ja sijoitetaan se tutkimuskentälle. Sisällöllisesti kirjan käsittelemiä tekstejä yhdistää ainoastaan niiden digitaalisuus. Sisällön puolesta liity toisiinsa, eikä peräkkäisten artikkelien välillä ole yhdistäviä tekijöitä. Jokaisen artikkelin näkökulmat poikkeavat tarjottavaa on periaatteessa monitasoiselle lukijakunnalle.

Digitaalinen teksti

Kirjan avaava osa on Marja-Liisa Helasvuon lingvistinen näkemys tekstiviestikeskusteluista osallistumisen ja kielikeskiössä oleva aineisto on laaja, 400 viestin mittainen, vaikka osallistujia tarkastellussa keskustelussa on vain 100. Esimerkit ovat monipuolisia ja avaavat tekstin pääsanomaa hyvin. Koska aineisto on kerätty 2000-luvun alkuvuodesta ovat puhelintekstiviestit, vaikka kirjoittaja ei asiaa varsinaisesti täsmennäkään. Artikkelin tutkimusmenetelmät v

hyödynnettävissä myös esimerkiksi Facebook- ja WhatsApp-keskustelujen analysointiin, sillä aineiston kieli on verkkokeskusteluista. Kirjoittajan mukaan tekstiviestintää ei ole tutkittu kovin paljon. Artikkelillaan Helasvuo pyrkii tekstimateriaalia itsessään ole kategorioitavissa itsenäiseksi keskustelun genreksi. Artikkelissa havaitaan myös, että tulkinnat johdu suoraan niiden lyhydestä, vaan kenties ennemminkin viestin kirjoittamisen helpoudesta. Tämä selittäisi kohteena olevien subjektipronominimuotojen käytön.

Helasvuon artikkelia seuraava Sanna-Kaisa Tanskasen teksti verkkokeskustelujen osallistajuudesta alleviivaa analysoimalla myös muissa verkkokeskustelun konteksteissa hyvin, sillä Tanskasen käyttämät esimerkkitekstit eri keskustelupalstoilla samankaltaisia. Tanskanen tarkastelee artikkelissaan metapragmaattisten kommenttien käyttämistä keskustelupalstoilla, millaisia viittaussuhteita edellisiin kirjoittajiin keskustelijat luovat. Artikkelissa tarkasteltiin myös keskustelupalstoilla kommentoinnin kautta. Aineistossa havaittiin kommenttien sisältävän tarpeeksi yhtäläisyyksiä aiemmin tutkittujen jotta analyysin perusteella keskustelupalstat voivat olla luokiteltavissa kielellisesti verkkoyhteisöiksi.

Verkkosivustot muodostavat molemmissa artikkeleissa tarinallisia kokonaisuuksia, ja niiden väliin tuleva lingvistiikka puhelumaisesti sitaatteihin nähden. Tämän ansiosta artikkelit ovat viihdyttävää luettavaa. Viestien sisältö on yksipuolista, eikä pohdinta onneksi jää pelkästään kielellisten yksityiskohtien tasolle. Näin tekstit ovat paikoin kimmokkaita, mutta hyvin omaksuttavissa.

Varsinaisesti digitaaliseen tekstiin keskittyvän osion päättävät Ville Virsun artikkeli yritysten arvoviestinnästä verkkopolitiikkaan ja poliittiseen blogiin pureutuva artikkeli. Eryityisesti Virsun artikkeli poikkeaa kirjan kokonaisuudesta jopa huomattavasti, niin kieli- ja tekstilähtöinen kuin muut kirjan artikkelit, kenties johtuen tarkastelun kohteesta: verkkosivut viestintätavalla, ja niiden sisältö on vahvasti liitoksissa käytettävyyteen ja audiovisuaalisuuteen. Artikkelit ottaa tämän huomioon kokonaisuuden tasolla, mutta sopii kirjan muuhun teemaan silti hieman huonosti.

Kaisa Koskinen esittelee artikkelissaan blogi-ilmiötä laajemmin ja tuo esille myös blogeihin liittyvää tutkimusta. Hän analysoi vain yhden poliittisen blogin analyysiin tunnetun välineenä, vahva taustoitus puolustaa paikkaansa ja kertoo ilmiöstä kiinnostuneille, jotka eivät tunne aihepiiriä. Koskinen mukaan blogi on genrenä vuorovaikutteinen, eli itse blogit liittyvät myös kommenttiosiot. Kommenttiosiot huomioidaan artikkelissa yhden lyhyen luvun verran, mutta niistä jäävät ymmärrettävästi analyysin ulkopuolelle.

Digitaalinen puhe

Kirjan keskivaiheilla oleva Fred Derwinin ja Tanja Riikosen itsen ja identiteetin rakentumista kulttuurienvälisissä tilanteissa artikkeli tarkastelee digitalisoitua puhetta kielen ja puhutavan näkökulmasta. Artikkelin esimerkkitekstit ovat sitkeitä podcasteista, joista toisessa henkilö käy monologia oman identiteettinsä rakentumisesta, kun taas toisessa käy kahden useamman henkilön kesken. Kielellinen itsen määrittäminen hallitsee analyysiä, mutta mukaan tulee silti näkökulmia, jotka antaa analyysille myös etnologisen näkökulman.

Pelkistä teksteistä laajemmille urille lähtee myös kirjan päättävä Marjut Johanssonin artikkeli verkkolehtien median referoinnista. Artikkelin esimerkit ovat videoesityksistä otettuja sitaatteja, mutta analyysissä käsitellään toisinaan visuaalista puolta. Artikkelissakin mainittu Henry Jenkinsin käsite konvergenssista (Jenkins 2006, 3) tulee esille esimerkiksi sidoksissa myös muihin viestintämekanismiin – etenkin kun kyseessä ovat verkkolehdistä poimitut videoesitykset lehdistä ja lehdistä mahdollisia. Tämä tuodaan artikkelin aikana varsin hyvin esille ja kokonaisuudessa huomioidaan annettuun viestiin referoinnin lisäksi.

Yhteenveto

Kokonaisuutena *Kieli verkossa* on hyvä kielitieteellinen katsaus verkkotekstien tutkimukseen. Kirja käsittelee kolmonipuolisesti. Artikkelien kirjo tarjoaa esimerkiksi useita näkökulmia digitaaliseen keskusteluun useissa eri viestintävälineiden skaala on laaja, eikä kokonaisuudesta puutu sinänsä kuin kenties digitaaliset pelit – muista d kirja tarjoaa hyvää pohdiskeltavaa. Kirja tarjoaa lopun liitteissään katsauksen myös verkkoterminologian kehityk verkkosanaston. Kattava sanasto on riittävä kirjan artikkelien tarpeeseen ja toimii hyvin myös yleisenä verkkovie

Artikkelien terminologia on vahvasti kielitieteellistä, eikä se siksi välttämättä avaudu helposti kielitieteitä tuntem kuitenkin oletetaan lukijan tuntevan tieteenalaa ja termistöä. Kuten takakansitekstissä todetaan, kirja soveltuu keskustelusta kiinnostuneille. Henkilökohtaisesti olisin toivonut vielä paria painopistettä lisää – esimerkiksi digit verkkovideoiden kommentoinnin mukaan tuominen olisi tehnyt paketista vielä kattavamman. Kokonaisuus on ku

allisuus

ns, Henry 2006: *Convergence Culture. Where Old and New Media Collide*. New York: New York University P

Filosofian maisteri Tero Kerttula toimii nykykulttuurin tohtorikoulutettavana Jyväskylän yliopistossa.

Facebook

Twitter

Google+

Posted in [Elore 1/2015](#), [Kirja-arviot](#) on [5.6.2015](#).

← LEHTOSEN MAAILMANSELITYS

Elore (ISSN 1456–3010) on tietävästi Suomen vanhin vapaan saatavuuden verkkolehti. Elore julkaisee Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura ry.

Logo: Jokke Saharinen

Taitto: Petja Kauppi, Tekstihuoltamo

Kielentarkastus (engl.): Tiina Mällo

Eloren sivuston kopioiminen on kielletty ilman päätoimittajan ja Kansantietouden Tutkijain Seuran lupaa.

Viitattaessa julkaisun teksteihin lähteenä mainitaan Elore ja viittaus tehdään artikkelin URL-osoitteeseen.

Tätä julkaisua saa tulostaa ja valokopioida muuhun kuin yksityiseen käyttöön edellyttäen, että teoksen käytöstä vastaavalla organisaatiolla on voimassa valokopiointisopimus tekijänoikeusjärjestö

pioston kanssa.

PROUDLY POWERED BY WORDPRESS · THEME: SUITS BY THEME WEAVER